

ונזהר פשוט מאמר רוז"ל 'עשה מעשה זמרי ומבקש שבר בפינחס' – לא שימושים מעשה זמרי ומבקש שבר על מעשים אחרים שבידו, אלא על מעשה זMRI עצמו מבקש עליו שבר, שכן כאמור המעשה מצד עצמו אינו מוכיח כלום ולעולם אין לדעת מה מסתתר מאחריו.
(עפ"י שיחות מוסר לגר"ח שמואלביץ, בסוף הספר)

'אי סלקא דעתך עבורה היא, יש לך עבורה שכירה בשני כלים?' יש לפרש שלכך נאמר העשית להם אבנטים ומגבעות תעשה להם לכבוד ולתפארת – כי האבנט ומגבעתנו עוד רק לעבודות חשובות, ואילו מכנסיים ובתנות נצרכים גם להרמת הדשן שלוובש מן הבגדים הפתוחים, בדברי הרמב"ם (עפ"י משך חכמה תעה כה,מ. ע"ש).
יש ליתן טעם בכך על שייחדו ברכות מיוחדות 'אוור ישראל בגבורה' ו'עוטר ישראל בתפארה', שהן כנגד האוצר והמוגבעת המיחודות לישראל, ואינם בכלל שאר בגדים הנצרכים לכל אדם. וע"ע במובא בעברין טז.

*

מדוע בד הוא הכתונות שמכפרת על בעס (ערכין טז) ושפיקות דמים. ומכנסי בד – כנגד תאזה, כי מכנסיים מכפרים על גילוי ערויות. ורומז על מי שהוא נקי עכ"פ בתאהו וכעס יכול להתקרב לה'.
(מי השלווח ר"פ צו)

דף כד

'ורב, דבר וכל דבר לא דריש'. כלומר אין מרביה מכל עבודה שיש אחריה עבודה אלא בא ללמד על הוצאות. או גם אפשר שהוא בא ל'כל' ופרט' לדלהן. אבל אין לפרש שהוא כולם – שאין בתלמוד מי שאינו דורש 'כל' לריבוי או לכלל (רייטב"א).

(ע"ב) 'נתן שמן ליהיב? – איך הדלקה. הדלקה לאו עבודה היא'. ואם תאמר, אם הדלקה אינה 'UBEODA' נמצאת העבודה האחורה שבמנורה היא נתינת השמן והרי היא בוגר 'UBEODA' תמה' – אין הדבר כן כי מכל מקום נתינת שמן אינה עבודה ממשימה ומתממת הדבר (עפ"י מאיר).
וצריך להזכיר בין זה ובין תרומות הדשן שכתו בטו"ז שהואיל והונחת הדשן [זאת הוצאה]. ע' משל"ט תמיון ב, י' כשרה בור ואינה עבודה לכך ההרמה נחשבת עבודה תמה. ויל' שלגבי המזבח נשלה העבודה בתרומות הדשן מעלי, ומכך שההנחה כשרה בור מוכח שעייר העבודה הוא הסילוק מהמזבח ולא הדשן והנתרם, הלכך לגבי עבודה המזבח נחשבת היא עבודה תמה. משא"כ במנורה לא נשלה עבודה המנורה אלא בהדלקה. וע' בשפט אמרת ועד.

'חצתת אליתא עבודה היא, הדלקה לאו עבודה היא'. פרשו הראשונים ו"ל לפי שחצתת הקיסרים יש בה טורה שהאור צריך לדלק בעצי המערבה, שלא כהדלקת הפתילה, כיון שהדלקה ברוב היוצא עולה השלחת מתאיליה (עפ"י ריאט"א, Tos' ישנים וטורא"ש).
והחווון-איש (מנחות ל,ח) פירש 'הדלקה לאו עבודה' [לא מפני שהדלקה אין בה ממש שודאי עבודה חשובה היא אלא שלא ניתנה בהדלקת הנרות] – שהרצוין הוא להעלות נר תמיד, ובעצם לא היה צריך להדלקה

בכל יום אלא מפני מצות הנטבה בכל יום על כרחך להדלקה בכל יום, וכל ההדלקות נחשות כהמשך הדלקה ראשונה.

ומובן בו מה ששאל מ hatchet אליתא, כי היה עולה על הדעת לפרש כמו כן במערכה, שהרצין להיות אש תמיד אלא שמתחדש בכל יום. ואמרו שאינו כן אלא שם המצווה היא מעשה החצתה אבל במנורה עיקר הרצון הוא נר תמיד.

ולפי סברה זו ההדלקה הראשונה של המנורה אכן 'עובדת' היא וזה היה חייב עליה אלא שלא מנו זאת עם ארבע עבדות מפני שאינה לדורות 'זה דבר חדש. וצריך עיון'.

ובזה באර דברי הרמב"ם (ביאת מקיש ט, ז) שאפשר לזר להדלק את המנורה מבוחן [שחריר אסור לו להיכנס להיכל פנים], ולהכניס את המנורה כשהיא דולקת פנים (והראב"ד השיג וכותב שלא הקשו אלא בדיעד כשהור הדליק הנרות כשרות. וכן משמעו מלשון הראב"ד כאן ועוז). והמנחת-חנן (זח) תמה הלא מצות המנורה היא בהיכל דוקא, והדלקה עשויה מצוה, אם כן כיצד אפשר להדלק בחוץ? – אך כפי האמור עיקר המצווה הוא שהוא שיהיא הנר דולק, ואפשר אפילו הדליק קוף כשר, ואם כן באמות בחוץ אין כאן מצוה כלל אלא כשם נסכים בפנים ומעמידים אותה על מקומו, או מתחילה מצוותה.

ע' גם במשך חכמה (ריש בעולותך) שאחרן נצטוה להדלק ריק בהדלקה ראשונה, אבל לדורות נצטוה אהרן על ההערכה בלבד. טעם הדבר מובן על פי האמור.

הסבירים נוספים בעניין 'הדלק לאו עבודה' – ע' בספר חדשים ובאורחים; משך חכמה נשא ז, פט.

'למה מפיסין וחווין ומפיסין' – אמר רבי יוחנן: כדי להרגיש כל העוראה שנאמר אשר ייחדו נמייך סוד בבית אלקים נהילך ברגש'. מכאן יש ללמידה לתפלל מנהה בפני עצמו ולחזור ולהתאסף ולהתפלל מעריב, אלא שבחול מתפללים שניהם אחד מפני טורה הצבוד. והוא דמתפללין מוסך סמוך לשחרית – ההינו ממש דאסור לקבוע סעודת קודם מוסך' (מן אברות סוסי' קגד).

"ל' שאם עושים מנין נוסף לתפילה המנחה מיד לאחר מוסך, מלבד המניין שלאחר מכאן – לית לנו בה, שאין בזה ביטול הרגשת העורה.

'מסרוון לחונין'. העורך מפרש 'חון' מלשון ראייה; ככלומר מפקח ומישגיה על הנעשה, אם בבית המקדש אם בבית הכנסת – 'חון הכנסת', אם בבית הספר – 'החון רואה היכן התינוקות קוראים'. ע"ע בהרבה במובא בסוטה מא.

ענינים

'בעי רבי אבין, תרומות הדשן בכמה; מתרומות מעשר ילפינן לה או מתרומות מדין ילפינן לה. תא שמע דתני רבי חייא: נאמר כאן וחרים ונאמר להלן וחרים, מה להלן בקומץו אף כאן בקומץו' –

התרומה מורה לאדם, בשעה שנפשו מתרומות ושמחה על אסיפה תבאותו, וכן הלוי השמח על קבלת פירות שלא עמל וטרח בהם – תהא אותה התרומות-נפש קודש לה' ולא יתרעב בה שמן גיאות. וכן הוא עניין תרומות מלחתה מדין – בשעת שמחת הנצחון במלחמה שלא נפקד בה איש, באה המצווה להרים תרומה לה'.

ואולם עניין תרומות הדשן שונה; כאן המכוזן דוקא על מיצב של הכנעה ושפלה-רוח (בעניין מנהה

שאמרו דרכו של עני להביא מנוחה, ומעלה עליו הכתוב כאילו הקريب את נפשו. אף הדשן מורה על הכנעה, כמו מי שנשחת מכל וכל ושוב לא יצליח לשום דבר. מזור מצב נפשי זה יכולם לצמוח יאוש ועצבות והתרשלות גדולה – על כך באה מצות התרומה לROMם את הכנעה לה, להיות נבנעה להשי' לתורתו ולעבודתו, לידע ולהאמין שעוד ישוב לאור החיים.
(עפ"י שם ממשוואל צו תרע"ה)

(ע"ב) 'חדלקה לאו עבודה היא' – מרמז שיעיקר המבוקש מן האדם הוא הכנת הלב, התקנתו והערכתו, לא עצם הקרבן. וכך סידור הנרות בתורה נאמר בלשון 'הערכה', כי עיקר העבודה הוא הכנת המנורה, סידור הנרות והטבתן ונינת השמן והפתילה, ולא חדלה – שהשלבת עולה אחר כך מלאיה (בשם הרה'ק מקוץק, ע' שם ממשוואל אמרור תרע"ב תרע"ד; נאות דשה ח"א עמ' קע).

דף ב

זהה הנקנים מוקפין ועמדין כמין בכולייאר. יש מי שפרש משמעות מלה זו: עיגול מפותל [כפיitol החולזון]. וכך עמדו בצורה זו, כדי שלא יהיה נקל לאמוד את מנין הנקנים, לדעתמי יכלת המנין (עפ"י 'תוספהא פשוטה').

זהה מונגה בא ונוטל מצנפת מראשו של אחד מהן – המגן-אברהם (ריב סק"ח) כתוב לשמעו מכאן שאין איסור לעמוד במקום אחד או לישב בגilio ראי. [הרמב"ם כתוב שנותל מצנפת אחד מהם ומזהירה מיד, ולדבריו אין מכאן הוכחה. וע"ע באריכות בארצות החיים ארץ יהודה ח'ד. וע"ע במובא לעיל כב:].

'מצנפת בגדי חול מי איכא?'. ודאי יש אנשים הצענים מצנפת בגדי חול אלא הקושיא היא שלא היה לו לטענה לשנות בלשון זו שאין זה רגיל בגדי חול, כדי שלא נטהה לומר מפייסים בגדי קדש. ומתרץ שהוא רגילים בגדי כהונה משליהם, בגדים שמוסרים אותם לציבור (כדולחן לה), ולא היו מונעים אותם לבוש בגדים אלו בשעת הפיסס, וכך הדבר שכיה קצת ושפיר הוכירו התנא (עפ"י חדשים ובארים).

'מי מעלה אברים לככש'. הטעם שהילקו את הולכת האברים לככש כעבודה בפני עצמה ואת העלותם על המזבח והקטורתם כעבודה לעצמה – משומ שראי לחתפלן קודם הקטרת האברים שהיה הקרבן לריח ניחוח כמו שכתב הרא"ש (תמיד לא:), لكن הפסיק באמצעות הולכתם לקרוא את שם וחתפלן (חדושים ובארום).

יש מי שכתב שבתמיד של בין העربים הייתה הולכת נעשית בפעם אחת שחרי לא הוצרכו להפסיק כדי לקרוא את שם גבורה ארוי להלן וכו'). וכבר העירו (ע'אנז. תלמודית כרך ח עמ' תשח) שאם כן מדווע חילקו הולכות אף בקרונות במוספין.

ועיקר חלוקת הולכה לשתיים נדרשת כהנים (פרק ז) מוהרייב... והקטיר המזבחה – משמע הקרבנה לחוד [לככש] והקטורה על המזבח לחוד. אמן יש שכחטו שדין זה מדרבנן משום 'ברב עם הדרת מלך' (עפ"י ריטב"א כו). ודרשות רבות בטו"כ יש שאינן אלא אסמכתא כמוש"ב התוס' ב"מ).

יש להוסיף טעם להפסקת הולכה, כדי שהבשר ישחה במלח כשייר מליחת קדרה (ע' מנוחת כא). ומלאך בירת מלח האמורה

בפירוש רבנו חננאל נראה שלפי תנא קמא הפסול בעלי מומין – עבודה היא אף לריש לקיש.

וכן כתוב רבנו אליקים (ועתום להלן נט: ד"ה והרי. וע"ע במאיר).

ואילו בתוס' (ד"ה יש) מבואר שרדריש לקיש אינה עבודה בין לרבי אליעזר בין לתנא קמא, ובעל מום שפסול לת"ק – מפני שהוא כור ואין זו קרבת לגבי מובה. וכן לרבי יהנן אליבא דרבי אליעזר המכשיר בע"מ – אינה עבודה [אלא שגורת הכתוב להצrik ארבעה בגדים]. ואולם לרבי יהנן אליבא דת"ק הפסול בעלי מומין – הוצאת הדשן – עבודה היא (עפ"י Tos' כו: ד"ה איכא). וע' משל'ם תמידין ומוספין ב, שנסתפק לומר שלובי יהנן אפילו לר"א עבודה היא אלא שגור הכתוב להכשיר בעלי מומי).

והרמב"ם (תמידין ומוספין ב,טו) פסק שהוצאת הדשן אינה עבודה גם שפסק כת"ק וכרכבי יהנן שבعلוי מומין אינם מוציאים אותו (והמשל"ם תמה על קר מהירושלמי). ואולם בתרומות הדשן פסק שם י' שעבודה היא.

דף כד

מ. א. תרומות הדשן – מהו שיעורה?

ב. מה דינו של זו שהרים את הדשן?

ג. אלו הן העבודות שור שעשאן חייב עליהם מיתה, ואילו שפטור?

א. שנה רביה חייא: נאמר בתרומות הדשן והרים ונאמר במנחה והרים – מה להלן בקומצו אף כאן בקומצנו. ולא בקומצנו ממש שהוא אי אפשר פון ייכוה אלא ליתן שיעור להרמה שלא יפחota מאוד מלא הקומץ, ואם רצה להוציא – מוסף (רש"ג).

א. בירושלמי מבואר שצורך להרים כוית. ורק שיישאר דשן, שלא יטול הכל.

הרמב"ם השmitt דין זה, ועמד על קר המשנה-למלך (תמידין ב,יב).

ב. המזויה היא להרים מדשן האמורים או אברי העולה שנתאכלו, ולא מדשן העצים (עפ"י ריטב"א כ: וכן מבואר בירושלמי – מנחת הנינך קל'א,א).

ג. נראה שיש לתרום בכל יום מהדרשן החדש, ולא מדשן שכבר תרמו ממנו (עפ"י חדשים ובאוריות).

ב. תרומות הדשן נעשית על ידי כהן כמפורט בכתב. ואם הרים זר, לדברי רב – אינו חייב מיתה (עדת מתנה... והזר קרבת יומת – ולא עבודה סילוק), ולילי – חייב לכל דבר המזבח).

וכן נחלקו אמוראים בירושלמי (ומווכר בתוס' כו): רביה יהנן מה חייב וריש לקיש פוטר. ופסק הרמב"ם (ביתא מקדש ט, ב ח) לפטור. וכן דעת בעל ספר החינוך (שצ. וע' משנה למלה; חדשים ובאוריות).

ג. זר אינו חייב מיתה אלא על 'עבודה תמה' – עבודה הגומרת ומתחמת את הדבר, ולא עבודה שיש אחריה עבודה כגון שחיטה (אפילו בפרו של אחר, או מליקה שדינה בכחן. עפ"י אחרים) וקבלה והולכה – שיש אחריה וריקה (ועבדתם – עבודה תמה)... והזר קרבת יומת). וכן אינו חייב אלא על עבודות מתנה ולא על עבודות סילוק. אלא שלדברי לוי דוקא על עבודות סילוק הנעות בפנים פטור כגן הוצאה כף ומתחה, אבל על תרומות הדשן חייב כנ"ל עפ"י שהיה עבודה סילוק (... ולمبית לפרקת – ועבדתם עדת מתנה ולא עבודה סילוק). ואף עבודות שביחיל אמר רבא שאין חייב אלא בעבודת מתנה (ולמבית לפרקת). תניא כוותיה דרב. תניא כוותיה דלווי.

[כלל גוסף מבואר בוגר לא להלן (כו); כל עבודה הכשרה בלילה – אין זו חייב עליה].

א. אף בעבודות סילוק וכד' שאין הור חייב עליהם מיתה – הרי הוא באזהרה (רמב"ם ביא"מ ט,ח). וכן הדין לענין טמא שעבד או מי שאינו רוחץ ידיים ורגלים או מוחסר בגדים (רמב"ם ביא"מ ט,ט). עפ"י זבחים קיבר ורש"י שם וסנהדרין פג).

ב. עבודה שرك לפעמים יש אחריה – בכלל 'עבודה תמה' היא, מפני שאין העבודה שלאחריה מוכרכחת להיות, כגון תרומות הדשן, אעפ"י שיש אחריה הוצאה אך הויאל ואין הוצאה מהויבת בכל יום – עבודה תמה היא (עפ"י Tos' כו סע"ב). עבודה שלאחריה עבודה שזמנה שונה, כגון שזו ביום זה ולילה, אעפ"י נחשבת עבודה שיש אחריה עבודה (עפ"י פרירוש התוס' שם).

ג. יש מי שנסתפק האם בננות אהרן בכלל 'זר' הן או שמא אין אסורת אלא בלבד הבא מכלל עשה 'בני אהרן' ולא בננות אהרן (פרשת דרכים דרך מצותהין ח"ג). והמנחת-חינוך (שצ,א) כתוב בדעת הרמב"ם שהן בכלל 'זר'. ווייל שאף אם ממוותות מכתב אחר, שוב חיבות משום 'זר' בעבודה שאין כשרות בה, וכמו כן הדיווט ששת פרו של אהן חייב מיתה וכו'. ובתוספותא (סוף קרבנות) אמרו שבבמה מקריב אדם ע"ז בנו ובתו – משמעו שנשים כשרות להקריב בבמה, וכ"כ מהרי"ט בקדושון [ויל"ם שתלו] הדבר במחולקת החכמים בירושלמי, ומהו נראה לא כארוה שאיסורן ממש זורת ולא מדין אחר, שכן כשרות בבמה שאין שם פסול וזרות. גם בלשון הרמב"ם (ביא"מ ט) נראה שככל שאין אהן הוכריים – הרי הוא 'זר'. שמעתי מהגר"ש כץ שליט"א].

ד. לוי שעבד בעבודת כהן – במתה [משום אין אל כל הkdש ואל המזבח לא יקרבו ולא ימתו גם הם אתס], ואפילו בעבודה שאינה תמה או בעבודות סילוק (מנחת חינוך שפפ,ג שצ,ב).

ה. נראה שור חייב גם כעובד כshawoa ישב או עומד על גבי כלים ועל גבי חברו, הגם שלאלו

פסולים בעבודות כהן כשר (חו"א זבחים כ ב,ז).

והנה דין העבודות בפרטות;

אל שהור חייב עליהם מיתה; וריקת הדם, וזאתו (בחטא הועלך), או מיציוו (בעולות הועלך), וכן על שבע הוצאות הדם שעל הפרוכת (בחטאות הפנימיות) והוצאות שלפני ולפניהם ביום הקפורים, והוצאות השמן בהיכל, במצבר (לכל דבר...); הקטרת אימורים או איברי העולה או קומץ המנחה (כוית). ראשונים, ואפילו הקטרת פסולים על המזבח (בפסולים שם על לא ירדו – שפסולים בקדוש. רשי, ריטב"א); ניסוך המים שלשה לוגין (בחג. רמב"ם); ניסוך היין שלשה לוגין; נתינת קטרות על האש בהיכל (כוית) או לפני ולפניהם (מלוא חפני) בבת אחת. ערמ"ט,ה; מנחת חינוך שצ,ג; חוות א זבחים ט,כ).

א. זו שסידר אברים על המערכת – חייב מיתה. ואפילו רק היפך בציינרא וקירב את הקטרות – חייב (גמרא לעיל יב ושבועות יז; רמב"ם ביא"מ ט,ד).

ונראה שהמקטר אין חייב עד שימוש בו האור, ואם לקחו מהמזבח מקודם לכך – פטור (מנחת חינוך שצ,ג). ואולם זו המסדר שני גזוי עזים נראה שחייב גם אם פרקים ולא הקטרו עליהם (כן נקטו הראשונים לעיקר – ע' תורה"ש וריטב"א להלן כו; וע"ש שיח יצחק).

וזר שעבר והעללה אברים על המזבח – ודאי אינו חייב (חו"א מנחות כג,א).

ב. זו חייב על הקטרת ביןין شهرיה היא עבודת מתנה וعبادת תמה (כג"פ).

ג. נראה שור שקמץ והקטר – חייב על הקטרת, ואף על פי שקמיצת זר פסולה ואם עלתה תרד (זבחים ט,ט). וצריך עיון (עפ"י חוות א זבחים ט,כ).

ד. זו שהקטר אימורים, נחלקו אמורים האם נפסלו בכך [כشمשלת בהם האור] אלא שאין

מורידים אותם מהזובה כשאר הפסלים שאמ עלו לא ירדו (עפ"י חמדת שלמה אה"ע יז; חז"א זבחיםיט, לא מב) אם לאו (ע' חמדת שלמה שם טז בשם הגאון מליסא).

ה. המנתה-חינוך (שצ, ב) נקט בדבר פשוט שור חייב על זהאה אתה (כפשת לשות הרמב"ם ביא"ט, ג). ואילו בשפת אמת נסתפק בדבר [לדעת התוס'] שמא אין זו 'עובדת תמה' כיון שיש אחריה מתןدم נסוף. ואולם במתנה אחרונה לדברי הכל חייב (כמוואר בזבחים לח':).

וחייב אף על מתנות אחרונות שבחתאת שאין מעכבות (עפ"ז זבחים לח: ורש"ז).

וז. חייב על ניסוך היין אפילו כשבא בפני עצמו, ואף על פי שהוא כשר בלבדה. וכן חייב על ניסוך המים גם אם ננקוט שכשר בלבדה (עפ"ז חז"א קכו, יט). יש סוברים שאין חייב על ניסוך היין אלא כשבא עם הזבח (עפ"ז גבורה אר' במלואים).

ג. הרמב"ם השמייח חיוב הור על הפסלים. ותמה על כך המשנה-מלך. ובשפת אמת צד לומר שמא לרבי שפטור בעבודה שנייה עבדות מתנה, פטור הור על הקטרת פסלים.

העובדות שחייב הור בהן שניי במחולקות: תרומות הדשן – מחלוקת רב ולוי כאמור (ונחשבת עבודה תמה. עפ"ז Tos' ישנום); סידור שני גזורי עצים – לרב (וללו). רשי' כת. ד"ה אף פטור לפי שאינה עבודה תמה כי יש אחריה סידור אברי התמיד, ולרביו יוחנן חייב (וכן אמרו בירושלמי שהכל מודים בדבר), שלדעתו נחשבת זו עבודה תמה כי סידור האברים סידור אחר הוא.

להלכה הור חייב על סידור שני גזורי עצים (רמב"ם ביתא מקדש ט, ה).

העובדות שפטור עליהן מישום שאין 'תמות': קבלת הדם / הקומץ והולכתו, סידור השלחן וסידור בזיכין וסילוקם – שיש אחריהם הקטורה, סידור מנורה – נתינת הנורות המנוחים במקומן. רשי' וועז. וע' במאירין נתינת פתילה ושמן במנורה – יש לאחרין הדלקה [והדלקה עצמה לאו עבודה היא, הלך אין זו חייב עליה], סידור מערכה (והצתת המערכה. עפ"ז תרוי וועז) – יש אחר כך סידור שני גזורי עצים.

لدעת הרמב"ם (ביתא מקדש ט, ז) זו כשר להדליק את המנורה לכתילה, לפיכך אם הטיב הכהן את הנרות והוציאן החוצה – מותר לזר להדליקן [והוא הדין לשאר הפסלים, כגון מחותר כפורים ובעל מום. מנתה חינוך צח, ט]. והראב"ד השיגו, שאין חתר לכתילה אלא בדיעבד (וכן ממשע מלשון הריטב"א).

העובדות שפטור עליהן לכליל עלייה מפני שאין עבדות מתנה: הוצאה כף ומתחנה, דישון מזבח הפנימי והמנורה.

א. משמע בغمרא שכל העבודות הללו הור מזוהר עליהן ואם עבד לוקה אלא שאין בmittah (עתום' יבמות לג: שכטו כן לענין הצתת אליתא. וכן כתב בלקשי הלכות. וע' בתוס' להלן נט: ד"ה והרי) שדישון מזבח הפנימי אינו צריך בגד כהונה. [וגם הרמב"ן] צד שהධינן אינה עבודה המוחשבת אלא מדבריהם. וכן יש להעיר מדברי הרמב"ם (עייהכ"פ, ב) שהמשמעות דישון מזבח הפנימי מסדר עבודות כהן גדול ביהכ"פ, ומשמע אף לא למזווה. ויש להעיר מגירסה אחת ברמב"ם ביא"ט, ט, ח שפטור ור' בדישון המזבח והוא מפני עבדות סילוק']. ותמהו על כך האחרונים – מנתה חינוך (צח, אי); חזון איש זבחים כאו, one; טל תורה. וע' שפת אמת שצדד לומר שאלי המשקנא נתינת שמן ופתילה לאו עבודה היא [ואפשר אף סידור הנורות]. וע' בש"ת אבני נור או"ח תק, ג, תנג, לא; שבת הלוי ח' קנו).

ואולם יש אמורים שעבודות שאין הור מחלין בעבודתו וכן כשרות [כגון גשת המנתה אל המזבח], אין הור לוקה עליהן (עפ"ז מנתה בכורדים ותוספות זבחים זבחים סופ"ב). ויש חולקים (עפ"ז מרכיבת המשנה פשה"מ יא, ז, בדעת הרמב"ם. וכן צינו לדברי המאירי בסנהדרין עמ' 302).

ב. הפשט גניתה והולכת עצים – כשרים בדור (כדי להלן וכו'). וכן הדחת הקרים (עפ"ז רמב"ן ויקרא

ג. נראה שכל עבודות פה אדומה הנעשית בור שון פסולות (ע' פה ד, א וללא מב.), הור פטור עליהן כיון שעבודות חזין הן, ואפלו עשאן בפניים (רש"ש; מנחת חינוך שא, ב. וצדד שעובר בלאו הבא מכלל עשה שהרי נאמר בפה 'בהן').

כתב בספר החינוך (שז) שאף בominator זה שעבד חייב מיתה. וכותב בספר מנחת חינוך שווה דוקא אם נוקטים שקדושת המקדש לא בטלה בחורבנו, אבל לדעת הסוברים בטלה – פטור.

מא. א. למה מפייסים וחוזרים ומפייסים, ואין מפייסים במעמד אחד לכל העבודות?

ב. במה מפייסים, בגדי קדרש או בגדי חול?

א. למה מפייסים וחוזרים ומפייסים – אמר רבי יוחנן: כדי לודרגיש כל העווה שנאמר אשר יחו נמתיק סוד בית אלקים נהלך ברגש.

ב. רב נתמן אמר: מפייסים בגדי חול, שאם יפiso בגדי קדרש יהוושים לבורי זרועות החומסים ועובדים ללא וכייה בגורל. רב ששת אמר: בגדי קדרש, שאם אמרת בחול יש לחוש שהוא הווכים בגורל יעמדו ללא בגדי כהונה אגב חביבות העבודה.

א. הלכה כרב ששת באיסורים (עפ"י רמב"ם, רבני הננא).

ב. למעשה אמר אבנט של כהן הדירות – של כלאים, ולפי דעת הרמב"ם שאסור לבוש בגדי כהונה של כלאים שלא בשעת עבודה, מודה רב ששת שלא לבשו האבנט בשעת הפיס (ע' בית הלוי ח"א סוס"י ט. וע"ע הר צבי).

ג. יש מי שצדד לומר שהפייס הראשון נעשה בגדי חול לדברי הכל שאין לחוש שייתרמו את החדש בלבוש חול, אם משומש שאינה חביבה עליהם כל כך, אם משומש שאין חיבת מיתה לזר שהרים את החדש [לרבות] (עפ"י דובב מישרים ח"ב יז).

דף ב

מג. א. כיצד סדר החלפת הבגדים של הכהנים בכוام לעבד ומצאתם?

ב. היכן מתבצע הפיס וכייז?

ג. האם יש ישיבה בעורה ובלשכות הפתוחות לה?

ד. לשכת הגזיות – בקדוש היהת או בחול?

א. החזונים (= שימושים) מלבים את הכהנים מכנסי קדרש בעוד בגדי חול עליהם (משום צניעות), לאחר מכן הם פושטם בגדי חול ולא היו מונחים עליהם אלא מכנסים בלבד, והוא לובשים שאר בגדי כהונה (ומכנסי

בד ילבש על בשרו – מכנסים קודמים לכל שאר בגדי כהונה).

לרב ששת הסובר שהיו מפייסים בגדי קדרש, אותן כהנים שלא וכו' היו פושטם בגדי קדרש ולא היו מונחים עליהם אלא מכנסים בלבד, ואחר כך לבשו בגדי חול ופשטו מכנסי קדרש.

ב. הפיס נעשה בלשכת הגזיות, בחלק המקודש שלו – משומש בבית אלקים נהלך ברגש כאמור לעיל.